

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 września 2024 r.

Pozycja 211

POSTANOWIENIE z dnia 18 kwietnia 2024 r. Sygn. akt Ts 137/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krystyna Pawłowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.K. w sprawie zgodności:

art. 17 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375) w związku z art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1693) w zakresie „w jakim pozbawia wnioskodawcę dochodzenia uzupełniającego zadośćuczynienia i odszkodowania w sytuacji gdy na jego rzecz zostało już prawomocnie zasądzone zadośćuczynienie i odszkodowanie lecz jest ono w rażąco niskiej kwocie w stosunku do doświadczonych represji”, z art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 czerwca 2023 r. (data nadania) M.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Wojewódzki w G. postanowieniem z 27 czerwca 1991 r. (sygn. akt [...]) zasądził – na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 1693, ze zm.; dalej: ustawa) – na rzecz Z.K. (ojciec skarżącego) łączną kwotę 285 800 000 zł (przed denominacją) tytułem odszkodowania oraz zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie go wolności na podstawie wyroku Wojewódzkiego Sądu Rejonowego w G. z 25 października 1950 r. (sygn. akt [...]), który to wyrok został uznany za nieważny postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w G. z 5 czerwca 1991 (sygn. akt [...]).

W piśmie z 28 grudnia 2022 r. skarżący zgłosił swój udział w toczącym się przed Sądem Okręgowym w G. (dalej: Sąd Okręgowy) postępowaniu (sygn. akt [...]) w sprawie o zadośćuczynienie i odszkodowanie z tytułu niesłusznego pozbawienia wolności jego zmarłego już wówczas ojca. W postępowaniu tym skarżący wniósł o zasądzenie 3 000 000 zł zadośćuczynienia uzupełniającego oraz odszkodowanie w kwocie 455 392,52 zł. W uzasadnieniu podniósł, że zasądzone w postępowaniu przed Sądem Wojewódzkim w G. (sygn. akt [...]) kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia są symboliczne i nie rekompensują krzywd doznanych przez jego ojca w związku z wykonywaniem wobec niego kary pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy postanowieniem z 13 stycznia 2023 r. (sygn. akt [...]) umorzył postępowanie w sprawie z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. Wyjaśnił, że na rzecz ojca skarżącego zasądzono zadośćuczynienie i odszkodowanie na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy i ustawa ta nie przewiduje możliwości dochodzenia roszczeń uzupełniających z tego samego tytułu.

Sąd Apelacyjny w G. postanowieniem z 7 marca 2023 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Skarżący kwestionuje brak możliwości dochodzenia roszczenia uzupełniającego wobec prawomocnie zasądzonego zadośćuczynienia i odszkodowania w związku z bezprawnym pozbawieniem wolności osoby represjonowanej za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Wskazuje, że pomimo charakteryzowania się wspólną cechą istotną (prowadzenie działalności na rzecz bytu niepodległego Państwa Polskiego i skazanie bądź internowanie za nią) osoby dochodzące swoich roszczeń w okresie od 1991 r. otrzymywały rażąco niższe zadośćuczynienie niż osoby, które dochodzą go obecnie. Taka regulacja narusza, jego zdaniem, zasadę sprawiedliwości społecznej, a także zasadę równości obywateli wobec państwa i zasadę niedyskryminacji.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 8 stycznia 2024 r. (doręczonym 16 stycznia 2024 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie pełnomocnictwa szczególnego uprawniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w związku ze sprawą, której dotyczy skarga konstytucyjna, sporządzonego nie później niż dzień wniesienia skargi konstytucyjnej; 2) wskazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego, wyrażone w art. 2 oraz art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także w jaki sposób zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 17 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375) w związku z art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1693); 3) uzasadnienie zarzutów niezgodności zakwestionowanego w skardze przepisu z wolnościami lub prawami skarżącego wyrażonymi w Konstytucji, o których mowa w punkcie 2 zarządzenia, z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Weryfikacja ich spełnienia następuje na etapie wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Jeżeli skarga nie czyni zadość wymaganiom przewidzianym w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK).

W niniejszej sprawie odpis zarządzenia sędziego Trybunału z 8 stycznia 2024 r. został doręczony skarżącemu 16 stycznia 2024 r. W ustawowym terminie, tj. do 23 stycznia 2024 r., braki formalne nie zostały usunięte.

Nieusunięcie przez skarżącego braków formalnych skargi daje – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – podstawę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.